

Küresel finansal piyasalarda risk iştahu kırılğan bir seyir izliyor

Makroekonomik veri akışının sınırlı olduğu dün finansal piyasalarda zayıf seyir sürdü. Almanya'da Aralık ayı iş aleml güven endeksi (Ifo) beklentilerin üzerinde gelerek aktivitedeki ivme kaybının endişe edildiği kadar sert olmadığını ortaya koydu. Gelişmiş ekonomi merkez bankalarının şahin mesajlarının yol açtığı yeniden fiyatlandırma ile başlayan küresel finansal piyasalardaki zayıf risk iştahu yeni haftanın ilk gününde de sürdü. ABD 10 yıllık tahvil faizi 10 baz puan artışla %3,58'e çıkarken, İngiltere 10 yıllık tahvil faizi 17 baz puan yükselerek dünü %3,50'den kapadı. Almanya 10 yıllık tahvil faizi 3 baz puanlık daha sınırlı artışla %2,20'ye yükseldi. Dolar diğer gelişmiş ekonomilerin para birimleri karşısında önemli bir değişim kaydetmezken, gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri karşısında ortalamada %0,4 değer kazandı. Altının ons fiyatı %0,3 gerilerken, Brent tipi ham petrolün varil fiyatı %1,0 yükseldi. MSCI gelişmekte olan ekonomiler hisse senedi endeksi yataya yakın kapanırken, MSCI dünya geneli hisse senedi endeksi %0,8 düştü.

Türk finansal varlıklar genel olarak pozitif seyretti. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Kadın Emegi Zirvesi'nde yaptığı konuşmada girişimcilik destekleri ve kırsal kalkınma hibeleri gibi programların önemli bölümünü kadınların kullandığını görmekten memnuniyet duyduğunu belirtti. "Kadın Emegi Türkiye'nin İstikbali Programı" kapsamında iş kurmak, işini geliştirmek ve meslek edinmek isteyen 45 binden fazla kadınla bir araya gelindiğini ve onlara destek verildiğini ekledi. Bununla birlikte, Cumhurbaşkanı Erdoğan, Hazine garantili kefalet sisteminde tahsis edilen kredilerin 200 milyar TL'lik kaynakla daha etkin kullanılmasını sağlayacak yeni bir adım atıldığını duyurdu. Yeterli teminata sahip olmayan kredibilitesi yüksek olan firmalara %75 hazine destekli kefalet sağlandığını belirtirken, paketten kadın kooperatiflerine 2 milyar TL tahsis edildiğini açıkladı. Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati ise bu paketle KOBİ'ler başta olmak üzere birçok alanda faaliyet gösteren işletmeler için ilk etapta 200 milyar TL kefalet karşılığında yaklaşık 250 milyar TL

Günlük Değişimler

Dolar/TL	18.64	0.0%	BİST 100	5,392	3.4%
TR 2Y	10.23	-13 bp	TR 10Y	10.58	-17 bp
DXY	104.7	0.0%	MSCI Dünya	2,586	-0.8%
Altın (ons, \$)	1,787	-0.3%	ABD 10Y	3.58	10 bp
Brent (varil, \$)	79.8	1.0%	Karbon (ton, €)	84.1	0.3%

Not: Veriler bir önceki işlem günü kapanışlarını baz almaktadır.

Döviz Kurlarında Günlük Hareket

Dolar/Türk Lirası	0.0%
Dolar/Rus Rublesi	3.3%
Euro/Dolar	0.2%
Dolar/Japon Yeni	0.1%
Dolar/Meksika Pesosu	0.1%
İngiliz Sterlini/Dolar	0.1%
Dolar Endeksi	0.0%
JP Morgan GOÜ Endeksi	-0.4%
Dolar/Brezilya Reali	-0.4%
Dolar/Güney Afrika Randı	-1.8%

MSCI Endeksleri (Dolar bazlı, günlük değişim)

MSCI Türkiye	4.2%
MSCI Latin Amerika	1.1%
MSCI GOÜ Avrupa	0.9%
MSCI GOÜ	0.0%
MSCI Avrupa	-0.1%
MSCI Asya Pasifik	-0.2%
MSCI Dünya	-0.8%
MSCI Kuzey Amerika	-0.9%

Günün Önemli Veri ve Gelişmeleri

Ülke	Veri / Gelişme	Dönem	Piy. Beklentisi	Önceki
Türkiye	Tüketici Güven Endeksi (aylık değişim)	Aralık		%0,6

Makroekonomik Haber ve Veri Akışı

kredi hacmi sunulacağını ifade etti. Kediye erişim imkanı olan ve teminat eksikliği bulunmayan firmalar Kredi Garanti Fonu (KGF) desteğinden faydalanmayacağını söyledi. Ayrıca Bakan Nebati 2023-2025 dönemini kapsayan Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Eylem Planı'nı yürürlüğe koyduklarını bildirdi. Bu haber akışı altında Borsa İstanbul gösterge 100 ve 30 endeksleri sırasıyla %3,4 ve %4,0 yükseldi. TL cinsi tahvil faizleri ve ülke risk primi geriledi. TL ise dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet kur karşısında %0,1 değer kaybetti.

Yeni güne küresel finansal piyasalar Asya'dan gelen haberlerin de etkisiyle zayıf başladı. Bu sabah Japon Merkez Bankası (BoJ) sürpriz şekilde uzun vadeli tahvil faizi için hedef bandı genişleterek mevcut destekleyici para politikasını değiştirebileceğine yönelik sinyal verdi. Çin Merkez Bankası (PBoC) ise para politikası faizlerini değiştirmezken, Dünya Bankası Çin'in 2023 yılı büyüme tahminini iç ve dış talep koşullarının etkisiyle %4,5'ten %4,3'e revize etti. Bu gelişmeler ve Çin'de salgının seyrine dair haber akışı dünden kalen eğilimlerle birlikte riskli varlıkların önemli bir kısmını satış baskısı altında tutuyor. Günün ilerleyen saatlerinde jeopolitik belirsizliklere yönelik haber akışının yanında ABD Kasım ayı konut başlangıç ve inşaat izinleri ile Euro Bölgesi Aralık ayı tüketici güven endeksi ön sonuçları takip edilecek. Yurtiçinde TÜİK Aralık ayı tüketici güven endeksini yayınlayacakken, Türk finansal varlıkların seyrinde küresel risk iştahının yanında ekonomi dışı gelişmelere ilişkin haber akışının önemli olabileceği değerlendiriliyor.

Almanya'da iş dünyası güveni Aralık ayında iyileşti. IFO Enstitüsü'nün verilerine göre iş dünyası güveni Aralık ayında 88,6'ya yükseldi. Beklenti 87,5 olması yönündeydi. Kasım ayı verisi de 86,4'e revize edildi. Beklentiler endeksi 80,2'den 83,2'ye yükselerek 82 olan tahminleri aştı. Cari koşullar endeksi de 93,2'den 94,4'e yükseldi. Endeks son 6 ay üst üste düşmüştü. Çift haneli enflasyonda zirvenin görüldüğü ve derin resesyondan kaçınılacağına ilişkin iyimserlik Almanya'da iş dünyası güveninin iyileşmesine neden oldu.

Japonya Merkez Bankası (BoJ)'ndan sürpriz faiz kararı. BoJ beklenmeyen bir şekilde 10 yıl vadeli devlet tahvili için getiri bandını 25 baz puandan 50 baz puana yükseltti. Karara göre BoJ artık 10 yıllık Japon tahvil getirilerinin %0,25 yerine yaklaşık %0,5'e kadar yükselmesine izin verecek. Diğer taraftan Çin Merkez Bankası beklentilere paralel olarak gösterge faiz oranlarında bir değişikliğe gitmedi. Çin Merkez Bankası, geçtiğimiz 3 ayda olduğu gibi, 1 yıl vadeli kredi ana faiz oranını (LPR) %3,65 ve 5 yıl vadeli faiz oranını %4,30 seviyesinde devam ettirdi.

Su kirliliği kontrolü için kriterler değişti. Resmi Gazete'de yayımlanan "Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik"e göre, Arıtma Çamuru Yönetim Planı hazırlanması zorunluluğu getirildi. Böylece arıtma çamurunun ekonomiye kazandırılması hedefleniyor. Endüstriyel kaynaklı kirliliği önlemek amacıyla belediye atıksu arıtma tesisleri için ilave izleme zorunluluğu getirildi. Kurulu kapasitesi 5.000 m³/gün ve üzerinde olan kentsel atıksu arıtma tesisleri çıkışında endüstriyel kirlilik parametrelerinin de izlemeleri yapılacak.

COP15'te 2030 yılına kadar gezegenin üçte birini koruma altına alma konusunda anlaşıldı. Montreal'de düzenlenen COP15 Birleşmiş Milletler Biyoçeşitlilik Zirvesi'nde varılan anlaşmanın hedefleri arasında, 2030 yılına kadar küresel olarak (karada ve denizde) bozulmuş ekosistemlerin %30'unu eski haline getirmek, alanların %30'unu (karasal, iç sular, kıyı ve deniz) korumak ve yönetmek, pestisit riskini en az %50 azaltmak, kirlilik risklerini ve kirliliğin olumsuz etkilerini biyolojik çeşitlilik ve ekosistem işlevlerine zarar vermeyecek seviyelere indirmek bulunuyor. Ayrıca, iklim değişikliği ile doğa temelli çözümlerle mücadele etmek ve kentsel alanları yeşillendirmek de hedefler arasında. Paris Anlaşması ile birlikte, 2050 yılına kadar iklim açısından nötr, doğa açısından olumlu ve dirençli bir dünyaya giden yolu açmayı hedefleyen anlaşmayı 195 ülke imzaladı. Kunming-Montreal anlaşması, dünya çapında iddialı politikaları hızlandıracak ve biyolojik çeşitlilik için tüm kaynaklardan 2030'a kadar yılda 200 milyar dolar finansmanı devreye alacak. Zirveye katılım sağlayan Tarım ve Orman Bakanı Prof. Dr. Vahit Kirişçi, 2024 yılında gerçekleştirilecek BM Biyoçeşitlilik Konferansı'nın 16'ncısına (COP16) Türkiye'nin ev sahipliği yapacağını belirtti.

Kalkınma Gündemi

Makroekonomik Haber ve Veri Akışı

Hazine ve Maliye Bakanlığı 2023-2025 dönemine ilişkin Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Eylem Plan'ını yayınladı. Plan'da kira sözleşmelerinin e-devlet üzerinden düzenlenmesi, kayıt dışı işçi çalışanların kamu ihalelerinden yasaklanması, yatırım-teşvik uygulamalarından yararlanmasının önlenmesi, Hal Kayıt Sistemi'nin ticari, zirai ve mali verilerle entegrasyonu, ürün takip sistemi kurulması gibi adımlar yer alıyor.

Uluslararası Yatırım Pozisyonu (UYP) Ekim'de geriledi. 2022 Ekim sonu itibarıyla, Türkiye'nin yurt dışı varlıkları, 2021 yıl sonuna göre %2,7 oranında artışla 296,1 milyar dolar, yükümlülükleri ise %0,4 oranında artışla 545,9 milyar dolar olarak gerçekleşti. Türkiye'nin yurt dışı varlıkları ile yurt dışına olan yükümlülüklerinin farkı olarak tanımlanan net UYP, 2021 yıl sonunda -255,3 milyar dolar iken 2022 Ekim sonunda -249,8 milyar dolar seviyesinde oldu. Varlıklar alt kalemleri incelendiğinde, rezerv varlıklar kalemi 2021 yıl sonuna göre %2,1 oranında artışla 113,5 milyar dolar, diğer yatırımlar kalemi %1,0 oranında artışla 122,9 milyar dolar seviyesine yükseldi. Diğer yatırımlar alt kalemlerinden bankaların efektif ve mevduatları %2,1 oranında artışla 52,6 milyar dolar olurken, yükümlülükler alt kalemleri incelendiğinde, doğrudan yatırımlar (sermaye ve diğer sermaye) piyasa değeri ile döviz kurlarındaki değişimlerin de etkisiyle 2021 yıl sonuna göre %1,2 oranında azalışla 139,9 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti.

Şirket ve Sektör Haberleri

Karsan, Romanya'da ihale kazandı. Şirket, Bükreş Belediyesi'nin açtığı 100 adet 12 metre elektrikli otobüs ve şarj ünitesi alımı, gerekli şarj altyapısının sağlanması, garaj yönetimi ve bakımı ihalesini kazandı. Toplam ihale bedeli KDV hariç 293 milyon Rumen leyi (1,17 milyar TL) olurken, teslimatların 2023 yılı 4. çeyreğinde tamamlanması öngörülmüyor.

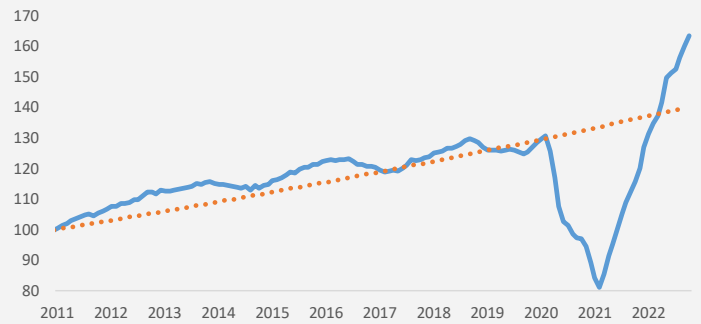
Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD), Rönesans Sağlık'a finansman sağlayacak. Taraflar arasında yapılan anlaşma ile şirketin hastane kamu-özel ortaklığı (PPP) yatırımları için 75 milyon euro tutarında uzun vadeli kredi sağlanacak.

Şişecam, Temmuz ayında duyurduğu yatırımlarında kapasite artışı kararı aldı. Buna göre, Mersin/Tarsus'ta hayata geçirilecek buzlu cam fırını yıllık üretim kapasitesinin 244 bin tona (önceki: 180 bin ton) ve enerji camı hattı yıllık işleme kapasitesinin 26,6 milyon m²'ye (önceki: 20 milyon m²) yükseltilmesi planlanıyor. Bu yatırımlar sonucunda, Şişecam'ın Türkiye'de kurulu buzlu cam üretim kapasitesinin, 2024 yılsonu itibarıyla, 324 bin ton/yıla ulaşacağı, kapasite artışları neticesinde yenilenmiş toplam yatırım bedelinin işletme sermayesi dahil 228 milyon euroya yükseleceği öngörülmüyor.

Alışveriş Merkezi Yatırımcıları Derneği (AYD) Ekim ayına ilişkin

AVM ciro ve ziyaretçi endekslerini yayınladı. Cirodaki hareketler fiyat etkilerinden arındırılarak incelendiğinde AVM'lerin reel cirolarının Nisan 2022 itibarıyla pandemi öncesi trendin üzerine çıktığı görülüyor. 2010 yılında reel ciroları 100 kabul ettiğimizde Ekim ayı itibarıyla reel cirolar 163,6 seviyesine gelmiş durumda. Ziyaretçi tarafında ise pandemi döneminde güçlü bir ziyaretçi kaybı yaşayan AVM'lerin, sonrasında hızlı toparlanma kaydettiği görülse de ziyaretçi sayısının halen pandemi öncesi ortalamasının %16,4 altında kalmayı sürdürdüğü görülüyor.

AVM Reel Ciro Endeksi (12 aylık. har. ort., 2010=100)

Kaynak: AYD, TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

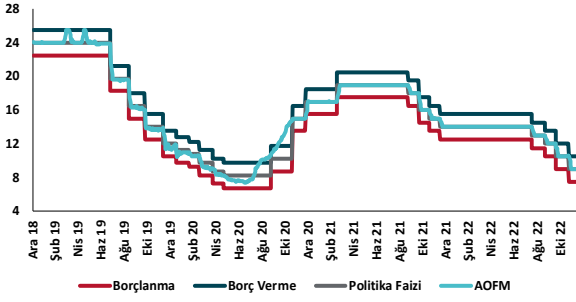
TÜİK 2021 yılına ilişkin nüfus ve konut istatistiklerini yayınladı. Türkiye'nin demografik yapısına ilişkin bilgiler sunan çalışma, ortanca yaşın 2017 yılındaki 31,1'den 2021 yılı itibarıyla 32,4'e, böylece çalışma çağındaki nüfusun toplama oranının %67,9'a yükseldiğine işaret ediyor. Kadınlarda okuma yazma bilmeyenlerin oranı %4,2'ye gerilerken, bu oran erkeklerde %0,8 olarak gerçekleşti. Tek kişilik hanehalklarının oranı 2014 yılındaki %13,9 seviyesinden istikrarlı bir yükseliş kaydederek 2021 yılı itibarıyla %18,9'a yükselirken, buna paralel olarak ortalama hanehalkı büyüklüğü de 3,23'e geriledi.

Şirket ve Sektör Haberleri

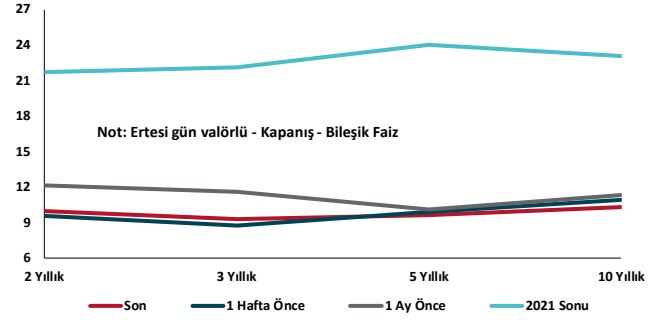
Avrupa Birliği (AB), doğal gaz tavan fiyatta anlaştı. Basında yer alan detaylara göre, tavan fiyatın Avrupa'da derinliği en fazla olan Hollanda merkezli sanal doğalgaz ticaret noktası TTF'de işlem gören vadeli gaz kontratının 3 iş günü boyunca 180 euroyu aşması ve aynı dönemde Avrupa'da sıvılaştırılmış doğal gazın (LNG) megavatsaat fiyatının küresel piyasaların 35 euro üzerine çıkması durumunda yürürlüğe gireceği belirtildi. Mekanizmanın, 15 Şubat 2023 tarihinden itibaren yürürlüğe gireceğine işaret edilen açıklamada, doğal gaz talebinin bir ayda %15 veya 2 ayda %10 artması, LNG ithalatının önemli ölçüde azalması veya TTF'de işlem gören doğal gaz miktarının geçen yılın aynı dönemine göre önemli ölçüde düşmesi durumunda askıya alınacağına işaret edildi.

Epic Games 520 milyon dolar ceza aldı. ABD Federal Ticaret Komisyonu (FTC) tarafından yapılan açıklamada, dijital oyun platformu ve oyun geliştiricisi Epic Games'in, çocukların gizlilik haklarını ihlal etme suçundan 275, kullanıcıları istenmeyen ödemeler yapmaları için kandırma suçundan 245 olmak üzere toplam 520 milyon dolar ceza ödeyeceği aktarıldı.

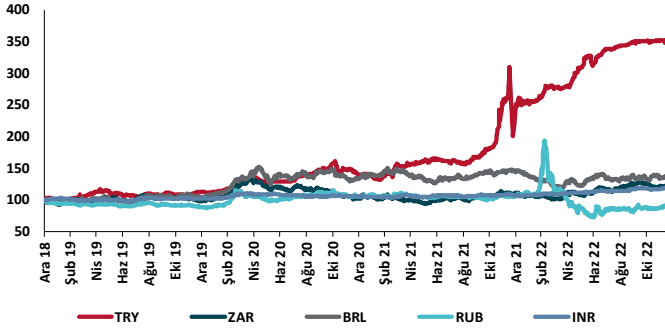
TCMB Faiz Koridoru

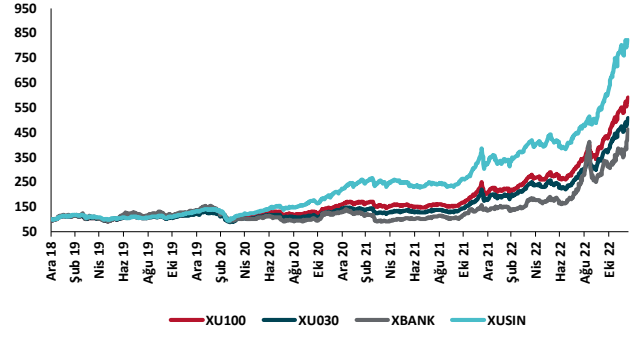
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi (%)

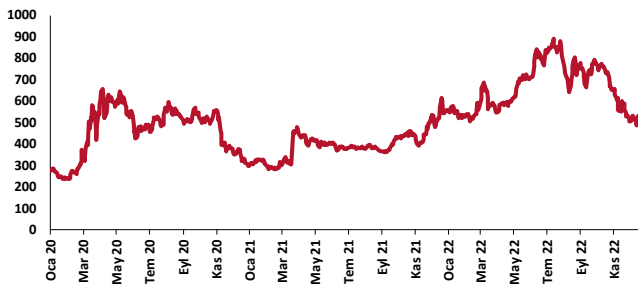
USD/GOÜ Para Birimleri (31/12/2018=100)

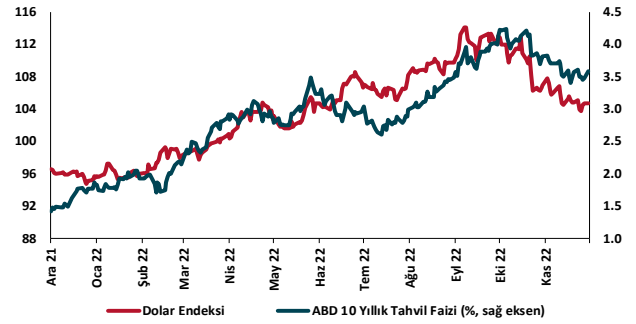
Ulusal Hisse Endeksleri (31/12/2018=100)

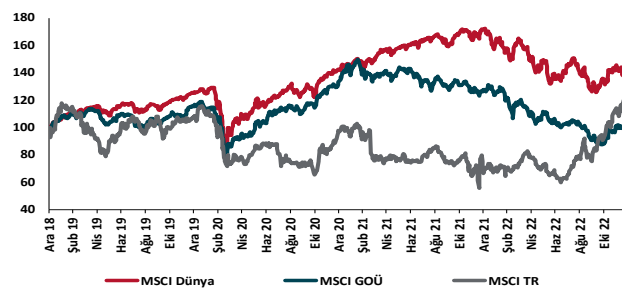
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi (baz puan)

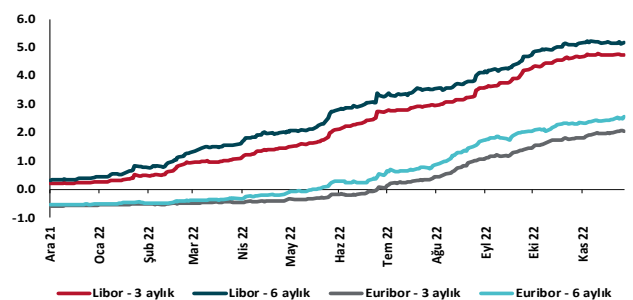
Dolar Endeksi ve 10 yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

MSCI Hisse Endeksleri (31/12/2018=100)

Küresel Gösterge Faizler (%)

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

Meclisi Mebusan Cad. No 81

Fındıklı İstanbul 34427, Türkiye

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2022 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.